

රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුව -2010

01. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1:1 මතය

මාගේ පරීක්ෂණයෙන් පෙනී යන අන්දමට සහ මට සපයන ලද උපරිම තොරතුරු සහ පැහැදිලි කිරීම් අනුව රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුව 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා නිසි ගිණුම් වාර්තා පවත්වා ඇති බවත්, මෙම වාර්තාවේ 1.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට වන බලපෑම හැර 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුවේ ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මෙහෙයුම් කටයුතුවල මූල්‍ය ප්‍රතිඵල හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බවත් මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1:2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1:2:1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 36 ප්‍රකාරව රු.508,648 ක් වූ වන්දි ගෙවීම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.
- (ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 37 ප්‍රකාරව, අත්තිකාරම් ගෙවීමක් ලෙස දක්වා තිබූ රු. 379,500 ක් වටිනා තොග පද්ධතිය සඳහා වූ මෘදුකාංග ප්‍රාග්ධනගත කර සහ ක්‍රමක්ෂය කර නොතිබුණි.

1:2:2 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) එකතුව රු.3,165,993,388 ක් වූ මුළු ලැබිය යුතු ගිණුම් ශේෂවලින් රු.1,458,670,864 ක් හෙවත් 46.07% ක් පමණක් 2011 අප්‍රේල් 21 දින දක්වා අදාළ ගනුදෙනුකරුවන් විසින් සනාථ කර තිබුණි.
- (ආ) එකතුව රු.2,837,653,204 ක් වූ මුළු ගෙවිය යුතු ගිණුම් ශේෂයන්ගෙන් රු.1,646,232,961 ක් හෙවත් 58 % ක් පමණක් 2011 අප්‍රේල් 21 දක්වා අදාළ පාර්ශවයන් විසින් සනාථ කර තිබුණි.
- (ඇ) 2010 ජනවාරි සිට නොවැම්බර් දක්වා විවිධ ආයතන වලට හා බැංකුවේ නිලධාරීන්ට ගෙවූ එකතුව රු.50,000 ක් වූ අත්තිකාරම් 2011 අප්‍රේල් 25 දින වන විටත් නිරවුල් කර නොතිබුණි.
- (ඈ) රජයට ගෙවිය යුතු රු.134,321,918 ක් වූ උපරිත පොලී දිගු කාලයක සිට නිරවුල් නොවී පැවතුණි.

1:2:3 නොසැසඳූ වෙනස්කම්

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) ජංගම වත්කම් සහ ජංගම වගකීම් යටතේ දක්වා ඇති පිළිවෙලින් රු.8,561,853 ක් හා රු.4,874,419 ක් වූ ශේෂ 2004 සිට සැසඳීමකින් තොරව පැවතුණි.
- (ආ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමග ඉදිරිපත් කර තිබූ උපලේඛනයට අනුව 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට පවරාගත් දේපල ශේෂය රු. 23,685,030 ක් වූවත් බැංකුවේ අයකර ගැනීමේ අංශය ඉදිරිපත් කළ උපලේඛනයට අනුව එය රු. 26,667,062 ක් ලෙස පෙන්නම් කෙරුණු බැවින් වෙනස රු. 2,982,032 ක් විය.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය වෙනුවෙන් පමාකළ බදු ගණනය සඳහා වූ ක්ෂය කිරීම් සම්බන්ධව පහත වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය විය.

<u>ස්ථාවර වත්කම් ක්ෂය</u>	රු.
2010 වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව විලම්බිත බදු ගණනය කිරීම් අනුව වෙනස	12,109,631 <u>9,788,170</u> <u>2,321,461</u>

1.2.4 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් ගිණුම් විෂයයන් ඒ එක් එක් විෂයයන් ඉදිරියෙන් දක්වා ඇති සාක්ෂි නොවීම නිසා විගණනයේදී සතුටුදායක ලෙස සන්නිරීක්ෂණය කිරීමට නොහැකි විය.

<u>විෂයය</u>	<u>වටිනාකම</u>	<u>නොලද සාක්ෂි</u>
	රු.	
(i) ගලපාරි හෝටලයේ පැවති සමුළුවක් සඳහා වූ වියදම	164,600	වැඩ සටහන් විස්තර, සහභාගි වූ අයගේ ලයිස්තුව
(ii) ප්‍රවාරණ නියෝජිතයන් මගින් සිදුකළ ප්‍රවාරණ වියදම්	1,400,364	අදාළ ප්‍රවාරණ නියෝජිතයන්ගේ සමග ඵලඹී ගිවිසුම්
(iii) වඩුවර් 06 කට අදාළ වියදම්	1,172,298	භාරගත් බවට දැන්වීම්
(iv) මාතර දිස්ත්‍රික් ලේකම්, වෙනුවෙන් වූ "ව්‍යවසායකත්ව පුබුදුව" වැඩසටහන සඳහා ගෙවීම්	500,000	වැඩ සටහන් විස්තර හා ඉන්වොයිසි

1:2:5 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම පහත සඳහන් අනුකූල නොවීමේ අවස්ථා විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

<u>නීති, රීති, රෙගුලාසි යනාදියට යොමුව</u>	<u>අනුකූල නොවීම</u>
(අ) 2006 ඔක්තෝබර් 5 ජනවාරි අංක 06 දරන වතුලේඛයෙන් සංශෝධිත 2006 ජනවාරි 25 දිනැති අංක 08 දරන රජයේ මිලද ගැනීම් මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය	(i) තරඟකාරී මිල කැඳවීමකින් සහ ටෙන්ඩර් මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාගැනීමකින් තොරව ප්‍රචාරණ වියදම් සඳහා රු. 2,642,104 ක් ගෙවා තිබුණි. (ii) මිල කැඳවීමකින් සහ ටෙන්ඩර් මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාගැනීමකින් තොරව විවිධ භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම සඳහා රු. 4,317,765 ක් ගෙවා තිබුණි. (iii) රු. 100,000 කට වැඩි වාහන අළුත්වැඩියා පිරිවැය අමාත්‍යාංශ ලේකම්ගේ අනුමැතිය මත පමණක් සිදුකළ යුතු වූවත්, බැංකුව විසින් සිදුකර තිබූ රු. 303,257 ක් වටිනා වාහන අළුත්වැඩියා සම්බන්ධයෙන් එවැනි අනුමැතියක් ලබා ගෙන නොතිබුණි.
(ආ) මුදල් රෙගුලාසි	
(i) මු.රෙ.341	අම්බලන්තොට බැංකු ශාඛාවේ උප පත්‍රිකා පොත් පිළිබඳ ලේඛනයක් පවත්වා නොතිබුණි.
(ii) මු.රෙ.395 (සී)	මාතර බැංකු ශාඛාව 2010 ජූනි සිට බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශ පිළියෙල කර නොතිබුණි.
(iii) මු.රෙ.454 සහ 751	අම්බලන්තොට හා මාතර ශාඛා ඉන්වෙන්ට්‍රි ලේඛන පවත්වා නොතිබුණි.

(iv) මු.රෙ.756 සහ 757

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමීක්ෂණ මණ්ඩල වාර්තා පිටපත් නියමකර ඇති පරිදි විගණකාධිපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

2. මූල්‍ය හා මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

2:1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

(අ) ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා බැංකුවේ මෙහෙයුම් කටයුතු වල ප්‍රතිඵලය බදු වලට පෙර රු.මිලියන 642.24 ක ශුද්ධ ලාභයක් වූ අතර, එය ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ බදු වලට පෙර ශුද්ධ ලාභය වූ රු.මිලියන 119.93 සමඟ සැසඳීමේදී මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.මිලියන 522.31 ක වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කෙරේ.

(ආ) ලබාගත හැකි වූ තොරතුරු අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂයේ සහ ඉකුත් වර්ෂයේ බැංකුවේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵල වැඩිවී තිබුණි. අනෙකුත් ඉකුත් වර්ෂ 04 හි එහි පිරිහීමේ ප්‍රවණතාවයක් පෙන්නුම් කෙරුණි. විස්තර පහත පරිදි වේ.

	2010	2009	2008	2007	2006	2005
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
	(මිලියන)	(මිලියන)	(මිලියන)	(මිලියන)	(මිලියන)	(මිලියන)
(i) පොලී ආදායම	2,362	2,165	1,956	1,399	1,307	1,168
(ii) පොලී වියදම	1,368	1,939	1,636	1,002	608	468
(iii) ශුද්ධ පොලී ආදායම	994	226	320	397	699	700
(iv) වෙනත් මෙහෙයුම් ආදායම	387	505	261	170	117	71
(v) වෙනත් ආදායම	1	2	5	2	1	1
(vi) මුළු ආදායම	1,382	733	586	569	817	773
(vii) මුළු පුනරාවර්ථන වියදම	740	613	535	445	499	358
(viii) බදු වලට පෙර ශුද්ධ ලාභය	642	120	51	124	318	415
(ix) බදු	178	46	30	41	105	102
(x) බදු වලට පසු ශුද්ධ ලාභය	463	74	21	83	213	312

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) 2005 - 2009 කාලපරිච්ඡේදය තුළ පොලී ආදායම රු.මිලියන 1,168 සිට රු.මිලියන 2,362 දක්වා එනම් 102.23% කින් වැඩි වී තිබුණු අතර, පොලී වියදම් ඉහළ අනුපාතයකින් එනම් රු.මිලියන 468 සිට රු.මිලියන 1,939 දක්වා එනම් 314.32% කින් වැඩි වී එය 2010 වර්ෂයේදී රු.මිලියන 1,368 දක්වා එනම් 29.7% අඩුවී තිබුණි.
- (ආ) යථෝක්ත කාලපරිච්ඡේදය තුළ බදු පෙර ශුද්ධ ලාභය රු.මිලියන 415 සිට රු.මිලියන 642 දක්වා එනම් 54.7% කින් වැඩිවී තිබුණු අතර බදු පසු ශුද්ධ ලාභය රු.මිලියන 312 සිට රු.මිලියන 463 දක්වා එනම් 48.4% කින් වැඩි වී තිබුණි.

2:2 අනුපාත සහ ප්‍රතිශත

ලබාගත හැකි වූ තොරතුරු අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය සහ ඉකුත් වර්ෂ 05 ක බැංකුවේ වැදගත් අනුපාත කිහිපයක් පහත පරිදි විය.

	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>
	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>
(අ) ලාභදායීත්ව අනුපාත						
i ශුද්ධ පොලී ආන්තිකය	7.67	4.41	4.16	4.85	7.98	7.3
ii ස්කන්ධය මත ප්‍රතිලාභ	17.47	3.10	1.76	3.3	8.56	14
iii සාමාන්‍ය වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ	3.57	0.72	0.38	1.1	3.11	4
(ආ) ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකභාවය						
i ස්කන්ධය /මුළු වත්කම්	14.62	13.28	16.01	19.9	23.5	26
ii ස්කන්ධය /ණය	19	18	19	23	26	28
iii පළමු පෙළ (Tier - I) - මූලික ප්‍රාග්ධනය	26.15	25.29	27.81	56.95	76.15	87
iv මුළු දෙවන පෙළ (Tier - II) ප්‍රාග්ධනය	26.89	25.29	28.47	57.98	77.38	89
(ඇ) උවශීල වත්කම්						
i උවශීල වත්කම් /තැන්පතු (වගකීම්)	21	26	12	10	10	12
ii තැන්පතු/ණය සහ අන්තිකාරම්	85	85	71	61	51	54
iii ණය ගැනීම්/ණය සහ අන්තිකාරම්	4	5	5	10	13	13

ඉකුත් වර්ෂය සමග සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ උවශීල වත්කම් සඳහා හැර අනුපාත හා ප්‍රතිශතයන් වැඩිවී තිබුණි.

2:3 ණය පරිපාලනය

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

2:3:1 උකස් ණය, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය හා වතු අංශයේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය ප්‍රදානයන් පිළිබඳ තත්ත්වය.

ලබාගත හැකි වූ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ උකස් ණය, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය හා වතු අංශයේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය ප්‍රදානයන් පිළිබඳ තත්ත්වය ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සසඳා පහත දැක්වේ.

	2010		2009		විචලනය	
	ගිණුම් සංඛ්‍යාව	වටිනාකම රු.මිලියන	ගිණුම් සංඛ්‍යාව	වටිනාකම රු.මිලියන	රු.මිලියන	ප්‍රතිශතය
උකස් ණය	1,164	499	1,652	523	(24)	(4.6)
සේ. අ. අ.ණය	5,082	1,124	3,851	692	432	62.4
වතු අංශයේ සේ.අ. අ.ණය	<u>1,771</u>	<u>96</u>	<u>2,511</u>	<u>130</u>	<u>(34)</u>	<u>(26.1)</u>
එකතුව	<u>8,017</u>	<u>1,719</u>	<u>8,014</u>	<u>1,345</u>	<u>374</u>	<u>27.8</u>

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය රු.මිලියන 1,124 ක් වූ අතර ඉකුත් වර්ෂයේ රු.මිලියන 692 හා සැසඳීමේදී රු.මිලියන 432 ක් හෙවත් 62.4% කින් වැඩිවීමක් විය. ඉකුත් වර්ෂය හා සැසඳීමේදී 2010 වර්ෂයේදී උකස් ණය සහ වතු අංශයේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 24 කින් සහ රු.මිලියන 34 කින් හෙවත් 4.6% කින් හා 26.1% කින් අඩුවී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

2.3.2 ණය පිළිබඳ කාල විශ්ලේෂණය

සපයන ලද තොරතුරු අනුව, 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට උකස් ණය, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය සහ වතු අංශයේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය සම්බන්ධයෙන් කාල විශ්ලේෂණයක් පහත ප්‍රකාශයෙන දැක්වේ.

කාල පරිච්ඡේදය මාසවලින්	2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ ණය ශේෂය		
	උකස් ණය රු. මිලියන	සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය රු. මිලියන	වතු අංශයේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය රු. මිලියන
0	3,781	1,454	158
1 - 2	2,144	524	36
3 - 5	437	345	152
6 - 11	134	581	163
12 - 17	34	2,802	326
18 සහ ඊට වැඩි	<u>47</u>	<u>108</u>	<u>6</u>
එකතුව	<u>6,577</u>	<u>5,814</u>	<u>841</u>

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (i) සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය වලට අදාළව හිඟව පවතින රු. මිලියන 5,814 ක මුළු ණය ශේෂයෙන් රු. මිලියන 2,910 ක් වර්ෂයකට වැඩි කාලයක් හිඟව පැවතුණි.
- (ii) වතු අංශයේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය වලට අදාළව හිඟව පවතින රු. මිලියන 841 ක මුළු ණය ශේෂයෙන් රු. මිලියන 332 ක් වර්ෂයකට වැඩි කාලයක් හිඟව පැවතුණි.
- (iii) සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය සහ වතු අංශයේ ණය වලට අදාළව හිඟව පවතින ණය ශේෂ අයකර ගැනීම සඳහා ඵලදායී ක්‍රියාමාර්ග ගත් බවට සාක්ෂි නොවීය.

2.3.3 මුළු ණය, අක්‍රීය ණය සහ අක්‍රීය ණය අනුපාත

ලබාගත හැකිවූ තොරතුරු වලට අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ හිඟව පවතින මුළු ණය, අක්‍රීය ණය හා අක්‍රීය ණය අනුපාත ඉකුත් වර්ෂ හතර සමඟ සසඳා පහත දැක්වේ.

(අ) සක්‍රීය ණය

	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන
උකස්	6,577	7,016	7,192	6,194	5,407
සේ. අ. අ. ණය	5,814	5,225	4,931	3,984	3,389
වතු අංශයේ සේ. අ. ණය	841	798	715	663	623
එකතුව	13,232	13,039	12,838	10,841	7,419

(ආ) අක්‍රීය ණය

	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන
උකස්	653	1,278	917	866	1,058
සේ. අ. අ. ණය	3,836	3,714	2,898	2,235	1,979
වතු අංශයේ සේ. අ. ණය	647	618	456	471	356
එකතුව	5,136	5,610	4,271	3,572	3,393

(ඇ) අක්‍රීය ණය අනුපාත (%)

	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
උකස්	9.93	18.21	12.75	13.98	19.57
සේ. අ. අ. ණය	65.98	71.08	58.77	56.10	58.39
වතු අංශයේ සේ. අ. ණය	76.93	77.44	63.78	71.04	57.14
එකතුව	38.81	43.02	33.27	32.95	45.73

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (i) ඉහත ප්‍රකාශය අනුව පිළිවෙලින් උකස් ණය, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය සහ වතු සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය සම්බන්ධ අක්‍රීය ණය අනුපාතය 9.93% ක් 65.98% ක් සහ 76.93% ක් විය.
- (ii) 2006 සිට 2010 දක්වා සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය වලට අදාළව 58.39% සිට 65.98% දක්වා සහ වතු අංශයේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය වලට අදාළව 57.14% සිට 76.93% දක්වා අක්‍රීය ණය අනුපාත වැඩි වී තිබුණි.
- (iii) මුළු අක්‍රීය ණය 2006 වර්ෂයේ රු.මිලියන 3,393 සිට 2009 වර්ෂයේ රු.මිලියන 5,610 ක් දක්වා රු.මිලියන 2,217 කින් වැඩිවී තබා අතර මුළු අක්‍රීය ණය 2009 වර්ෂයේ රු.5,610 සිට 2010 වර්ෂයේ රු.මිලියන 5,136 ක් දක්වා රු.මිලියන 474 කින් අඩුවී තිබුණි.
- (iv) සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය සම්බන්ධ අක්‍රීය ණය 2006 වර්ෂයේ රු.මිලියන 1,979 සිට 2010 වර්ෂයේ රු.මිලියන 3,836 දක්වා රු.මිලියන 2,157 කින් වැඩිවී තිබුණු අතර වතු අංශයේ සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ණය සම්බන්ධ අක්‍රීය ණය 2006 වර්ෂයේ රු.මිලියන 356 සිට 2010 වර්ෂයේ රු.මිලියන 647 දක්වා රු.මිලියන 291 කින් වැඩිවී තිබුණි.
- (v) උකස් ණය අයකර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධයෙන් බොහෝ දුර්වලතා විගණන නියැදි පරීක්ෂණ වලදී නිරීක්ෂණය විය.
 - (අ) 1984 සිට 1996 දක්වා ප්‍රදානය කළ එකතුව රු.552,000 ක් වූ ණය මුදල් 04 ක් සම්බන්ධයෙන් නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ දිගු ප්‍රමාදයක් පැවතුණි. 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ ණය ශේෂ වල එකතුව රු.1,732,439 ක් විය.
 - (ආ) 1984 සිට 2008 දක්වා ප්‍රදානය කළ එකතුව රු.3,622,000 ක් වූ ණය මුදල් 08 ක් සම්බන්ධයෙන් වූ උකස් දේපල විකිණීමේ හෝ වෙන්දේසි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ දිගු ප්‍රමාදයක් පැවතුණි. 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ ණය ශේෂ වල එකතුව රු.6,368,574 ක් විය.

(ඇ) 1995 සිට 2008 දක්වා ප්‍රදානය කළ එකතුව රු.10,125,000 ක් වූ ණය මුදල් 03 ක් සම්බන්ධයෙන් වූ දේපළ තක්සේරු කිරීමේ ප්‍රශ්නකාරී තත්ත්වයන් පැවතුණි. 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ ණය ශේෂ වල එකතුව රු.15,658,988 ක් විය.

(ඈ) 1995 සිට 1996 දක්වා ප්‍රදානය කළ එකතුව රු.325,000 ක් වූ ණය මුදල් 02 ක් සම්බන්ධයෙන් වූ උකස් දේපළ යෝග්‍ය තත්ත්වයක නොපැවතුණි. 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ ණය ශේෂ වල එකතුව රු.1,259,208 ක් විය.

(ඉ) 1984 සිට 1996 දක්වා ප්‍රදානය කළ එකතුව රු.392,000 ක් වූ ණය මුදල් 03 ක් සම්බන්ධයෙන් ණය දුන් පාර්ශවයන්ට සිහි කැඳවීම් කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට අග්‍ර ප්‍රමාදයක් පැවතුණි. 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ ණය ශේෂ වල එකතුව රු.1,317,197 ක් විය.

2:4 උකස් ණය සම්බන්ධයෙන් පවරාගත් දේපළ

සපයා තිබූ තොරතුරු අනුව පවරා ගත් දේපළ 131 ක් සම්බන්ධයෙන් හිඟව පැවති ණය ශේෂයෙහි මුල් මුදල වූ රු.26,667,062 ක මුදලක් හා ලැබියයුතු මුළු වටිනාකම වූ රු.54,807,912 ක මුදලක් 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට බැංකුවට ලැබියයුතු මුදලක් ලෙස දක්වා තිබුණි.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(i) 2010 වර්ෂය වන විටත් ඇතැම් පවරාගත් දේපළ වලට අදාළව හිඟව පැවති ණය ශේෂ අපහරණය කිරීමට හා අයකර ගැනීමට ඉක්මන් හා ඵලදායී ක්‍රියාමාර්ග ගත් බවට සාක්ෂි නොවීය. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී දේපළ 137 කින් වටිනාකම රු.548,243 (BPO) ක් වූ දේපළ 06 ක් බැංකුව විසින් අපහරණය කර තිබුණි.

(ii) පහත සඳහන් හේතූන් නිසා පවරාගත් බොහෝ දේපළ විකිණිය නොහැකි විය.

(අ) හිඟව පැවති ණය ශේෂ, උපචිත පොලී හා අනෙකුත් වියදම්, උකසට තබාතිබූ දේපළවල වටිනාකම ඉක්මවා තිබීම නිසා එවැනි ඉහල මිලකට එම දේපළ විකිණිය නොහැකි බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය. පවරාගත් දේපළ 06 කින් රු.1,272,076 ක ශුද්ධ පාඩුවක් සිදුවී තිබූ බව තව දුරටත් නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) හිමිකාරත්වය නොතිබීම, දේපළ ආරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග ප්‍රමාණවත් නොවීම සහ අවිධිවත් තක්සේරු කිරීමේ ක්‍රියාවලිය පවරාගත් දේපළ විකිණීම කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපා තිබුණි.

2:5 **මානව සම්පත් කළමනාකරණය**

ලබාගතහැකි වූ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය, තර්ෂ කාර්ය මණ්ඩලය සහ පුරප්පාඩු තත්ත්වයන් ඉඳුත් වර්ෂ දෙක සමග සසඳා පහත දැක්වේ.

කාර්ය මණ්ඩල වර්ගීකරණය	අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය			තර්ෂ කාර්ය මණ්ඩලය			පුරප්පාඩු තත්ත්වයන්		
	<u>2008 දෙසැම්බර් 31</u> දිනට	<u>2009 දෙසැම්බර් 31</u> දිනට	<u>2010 දෙසැම්බර් 31</u> දිනට	<u>2008 දෙසැම්බර් 31</u> දිනට	<u>2009 දෙසැම්බර් 31</u> දිනට	<u>2010 දෙසැම්බර් 31</u> දිනට	<u>2008 දෙසැම්බර් 31</u> දිනට	<u>2009 දෙසැම්බර් 31</u> දිනට	<u>2010 දෙසැම්බර් 31</u> දිනට
විධායක	183	183	183	161	167	159	22	16	24
විධායක නොවන	150	150	150	125	116	114	25	34	36
කළමනාකරණ									
පුහුණුවන්නන්	15	15	15	-	-	-	15	15	15
සුඵ සේවකයන්	53	53	53	42	35	34	11	18	19
අනියම්	-	-	-	-	02	01	-	(02)	(01)
								අතිරික්ත	අතිරික්ත
එකතුව	<u>401</u>	<u>401</u>	<u>401</u>	<u>328</u>	<u>320</u>	<u>308</u>	<u>73</u>	<u>81</u>	<u>93</u>

2:6 හඳුනාගත් පාඩු

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) ණයක් සඳහා උකසට තබා තිබූ දේපලක් සමුද්‍ර බාදනය වීම හේතුවෙන් ලැබිය යුතුව තිබූ රු.748,908 ක මුදලක් ලියාහැර තිබුණි.
- (ආ) සපයන ලද තොරතුරු අනුව පවරාගත් දේපල බැහැර කිරීමේදී එකතුව රු.245,818 ක් වූ පාඩු දැරීමට සිදුවී තිබුණි.

2:7 හඳුනා නොගත් ගනුදෙනු

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) ණය ගිණුම් පිලිබඳ අදාළ නොවන ශේෂ 2008 වර්ෂයේ සිට අනුක්‍රමයෙන් වැඩිවී තිබුණි. විස්තර පහත පරිදි වේ.

<u>දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය</u>	<u>ගිණුම් වල දැක්වෙන වටිනාකම</u>
	රු.
2008	140,275,275
2009	163,649,853
2010	227,267,479

- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට එකතුව රු.6,829,468 ක් වූ තැන්පතු අදාළ තැන්පත් කරුවන්ට බැර කර නොතිබුණි.
2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට හඳුනා නොගත් තැන්පතු පිලිබඳ කාල විශ්ලේෂණය පහත දැක්වේ.

<u>දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය</u>	<u>ගිණුම් වල දැක්වෙන වටිනාකම</u>
	රු.
2004	5,767,325
2005	7,654,648
2006	11,022,769
2007	12,339,334
2008	8,189,152
2009	7,262,062
2010	6,829,468

ඉහත විස්තර වලට අනුව හඳුනා නොගත් තැන්පතු 2004 සිට 2007 දක්වා වූ වර්ෂ හතර සඳහා රු.5,767,325 සිට රු.12,339,334 දක්වා අනුක්‍රමයෙන් වැඩිවී තිබුණි. කෙසේ වුවද 2008 දෙසැම්බර් 31 දිනට, 2009 දෙසැම්බර් 31 දිනට සහ 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට හඳුනා නොගත් තැන්පතු ශේෂවල පහත වැටීමේ ප්‍රවණතාවයක් පෙන්නුම් කර තිබුණි.

2:8 අධිකාරී බලය නොලත් ගනුදෙනු

දෛනික බැංකු ජංගම ගිණුමක ශේෂයෙහි උපරිම සීමාව වන රු.2,000,000 අවස්ථා කිහිපයකදී බැංකු ශාඛාව විසින් පහත පරිදි ඉක්මවා තිබුණි.

දිනය	රඳවාගත් ශේෂය රු.	ඉක්මවූ මුදල රු.
2010 මැයි 04	2,557,776	557,776
2010 ජූලි 01	3,141,548	1,141,548
2010 ජූලි 05	3,794,493	1,794,493
2010 ජූලි 07	2,859,535	859,535
2010 ජූලි 26	2,624,846	624,846

2:9 අභ්‍යන්තර විගණනය

අභ්‍යන්තර විගණන අංශය පිහිටුවීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) අභ්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිත සහ ආචාර ධර්ම විධි සංග්‍රහය මහා භාණ්ඩාගාරයේ කළමනාකරණ විගණන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කරන ලද 2009 ඔක්තෝබර් 07 දිනැති අංක ඩීප්එම්පී/2009(3) උරුම වකලේඛය ප්‍රකාර අභ්‍යන්තර විගණන ප්‍රඥප්තිය හා වාර්ෂික විගණන වැඩසටහන් බැංකුව විසින් සැලසුම් කර නොතිබුණි. අභ්‍යන්තර විගණන වැඩ සටහන් පිලියෙල කිරීමේදී පහත දැක්වෙන අභ්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිත උපයෝගී කරගෙන නොතිබුණි.

- (i) ඇමුණුම - 2- කාර්ය සාධන ප්‍රමිත - අංක 2110 - අවදානම් කළමනාකරණය
- (ii) ඇමුණුම - 2- කාර්ය සාධන ප්‍රමිත - අංක 2110 - සැලසුම් කළමනාකරණය

(ආ) 2010 වර්ෂය සඳහා වූ වාර්ෂික අභ්‍යන්තර විගණන වැඩ සටහන සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ වාර්ෂික අභ්‍යන්තර විගණන වැඩ සටහනෙහි බැංකු කටයුතු සම්බන්ධයෙන් අතිශය වැදගත් වූ පහත සඳහන් ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍රයන් ආවරණය වී නොතිබුණි.

(i) සමාලෝචනය හා අගය කිරීම සම්බන්ධව :-

- කාර්තුමය හා වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශන
- 2010 වර්ෂය සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සහ 2010 - 2012 කාල පරිච්ඡේදය සඳහා සංයුක්ත සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම
- බැංකුවේ සමස්ථ කාර්ය සාධනය
- බැංකුවේ අවදානම් කළමනාකරණය
- බැංකුවේ මුදල් ප්‍රවාහ කළමනාකරණය
- මානව සම්පත් කළමනාකරණය විශේෂයෙන් බඳවා ගැනීම්, උසස් කිරීම් ප්‍රගතිය, සේවක මණ්ඩල පරිපාලන ප්‍රගතියට අදාළ කටයුතු
- ප්‍රවාරණ වියදම්

(ii) ඉන්වෙන්ට් ලේඛණ භෞතික වත්කම් සමඟ පරීක්ෂා කිරීම

(iii) විගණකාධිපති දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කරන ලද විගණන විමසුම් සමාලෝචනය කිරීම සහ ඒවාට කළමනාකාරිත්වයේ ප්‍රතිචාරය දැක්වීම.

(iv) පොදු ව්‍යාපාර පිලිබඳ කාරක සභාවේ (COPE) නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම පිලිබඳ සමාලෝචනය.

(ඇ) 2010 වර්ෂය සඳහා වූ වාර්ෂික අභ්‍යන්තර විගණන වැඩසටහනෙහි ඇතුළත් කර තිබූ පහත සඳහන් කටයුතු ඉටුකර නොතිබුණි.

(i) හිඟ සහ හිඟව පවතින ණය අයකර ගැනීම.

(ii) ප්‍රධාන කාර්යාලයේ සහ පිටපළාත් වල ශාඛාවන්හි නොසැසඳූ ගිණුම් සහ හඳුනා නොගත් තැන්පතු

(iii) ප්‍රසම්පාදනය

(iv) දේපල තක්සේරු කිරීම

(v) පොදුකාර්ය වියදම්

(vi) ශාඛා 08 ක් ආවරනය කිරීම සඳහා ඇතුළත් කර තිබූ අභ්‍යන්තර විගණනයෙන් එක් පිට පළාතක ශාඛා විගණනයකට අදාළව පමණක් කටයුතු සිදුකර තිබුණි.

2:10 සංයුක්ත සැලැස්ම, වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම හා වාර්ෂික අයවැය ලේඛනය.

2010 - 2012 දක්වා වූ සංයුක්ත සැලැස්මේ සහ 2010 වර්ෂය සඳහා වූ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ හා අයවැය ලේඛනයේ දක්වා තිබූ ඉලක්ක කිහිපයක් සපුරා ගෙන නොතිබුණි.

3. පද්ධති හා පාලන

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන දුර්වලතා බැඳුණු අවධානයට වරින්වර යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමුකළ යුතුවේ.

- (අ) දේපල පවරා ගැනීම්
- (ආ) හිඟ ණය ශේෂ
- (ඇ) ගිණුම්කරණය
- (ඈ) අභ්‍යන්තර විගණනය
- (ඉ) පාලන ගිණුම් සැසඳීම
- (ඊ) අත්තිකාරම් නිරවුල් කිරීම
- (උ) ශේෂ සනාථ කිරීම
- (ඌ) නීති රීති සහ රෙගුලාසි වලට අනුකූලවීම